

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-112>

УДК 330.35.01:303.732

ІНСТИТУАЛІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ, СОЦІАЛЬНИХ ТА УПРАВЛІНСЬКИХ ПРАКТИК

INSTITUTIONALIZATION OF ENVIRONMENTAL, SOCIAL AND MANAGEMENT PRACTICES

Парфентьева Олена Геннадіївна
кандидат економічних наук, доцент,
Національний транспортний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5946-9490>

Parfentieva Olena
National Transport University

Стаття присвячена дослідженню інституційних засад впровадження екологічних, соціальних та управлінських практик в економічну діяльність суб'єктів господарювання. Виявлено, що ефективне ESG-управління передбачає узгодження ESG критеріїв з фінансовими показниками та являє собою послідовний процес, що включає формування інвестиційної стратегії з урахуванням ризику та прибутку, збір нефінансової інформації та оцінювання критеріїв ESG. Встановлено, що реалізація концепції сталого розвитку передбачає дотримання принципів відповідального інвестування, що сприяє інтеграції питань ESG в інвестиційний аналіз. Доведено, що важливою складовою ESG-управління є розкриття нефінансової інформації та формування звітності згідно з чинними стандартами, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності компаній і забезпечує прийняття рішень з урахуванням довгострокової перспективи.

Ключові слова: інституційні засади, ESG-управління, фінансові показники, відповідальне інвестування, нефінансова звітність, довгострокове зростання.

In the conditions of Ukraine's European integration aspirations and the strengthening of globalization processes, national companies must be aware of the risks associated with regulatory changes, take into account the institutional principles of ESG management, accumulate reporting data and make socially responsible and environmentally safe decisions. The article is devoted to the study of the institutional foundations of the implementation of environmental, social and managerial practices in the economic activity of economic entities. It was found that effective ESG management involves the reconciliation of ESG criteria and financial indicators and is a consistent process that includes the formation of an investment strategy taking into account risk and profit, the collection of non-financial information and the assessment of ESG criteria. It has been established that the implementation of the concept of sustainable development involves compliance with the principles of responsible investment, which contributes to the integration of ESG issues into investment analysis. It has been proven that an important component of ESG management is the disclosure of non-financial information and the formation of reports in accordance with current standards, which contributes to increasing the competitiveness of companies and ensures decision-making taking into account the long-term perspective. To ensure transparency and form a system of information support for decision-making regarding sustainable development and sustainable investment, companies, along with reporting on financial indicators, must accumulate data to understand the impact of economic activity on environmental and social issues, human rights issues, the fight against corruption and bribery. In other words, companies will report both how they are affected and how they are affected by various ESG factors. Compliance with the relevant requirements will require companies to form systems for monitoring and accounting for indicators of sustainable development, create policies for the presentation of relevant information, retain specialists or engage third-party organizations capable of conducting this type of research.

Keywords: institutional foundations, ESG management, financial indicators, responsible investment, non-financial reporting, long-term growth.

Постановка проблеми. Погляди щодо наслідків ESG для продуктивності та корисності є досить поляризованими. Низка дослід-

ників, експертів і представників професійних організацій вважає, що ESG має величезний вплив на корпоративну поведінку та

поведінку інвесторів. Для інших ESG-управління або не має суттєвого значення, або означає «зелене відмивання» (Greenwashing), що вводить в оману інвесторів або зацікавлених сторін, перешкоджає корпоративній підзвітності, витісняє інші концепції та пропонувані рішення. Між тим, як зазначає G. Serafeim, така критика не є критичною для подальшого сприйняття ESG, але, ймовірно, триватиме, оскільки вона переплітається з характерною гнучкістю та нефіксованим визначенням терміну ESG (Serafeim G., 2021 [24]).

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Концепція ESG менеджменту є результатом поширення концепції сталого розвитку. У Звіті Брундтланд [23] було введено термін «сталі розвиток» і у 1990-х роках ООН відкрилася для корпоративного сектору, що описується як «зміна на 180 градусів» (Gerd C.A. Junpe, 2001 [18]). В 2000 році почав діяти Глобальний договір [28] і розуміння бізнесу як частини рішення для досягнення цілей сталого розвитку дозволило розпочати налагоджування низки державно-приватних партнерств [27]. Спираючись на ці зусилля, у 2003 році ООН посилила свою увагу до питань навколишнього середовища та скликала перший саміт інституційних інвесторів, за результатами якого було створено мережу інвесторів щодо кліматичних ризиків [21]. Згодом керівники компаній, що підписали Глобальний договір, неодноразово наголошували на необхідності подальших зусиль [25], і у 2004 році було створено ініціативу «Хто дбає, той виграє» (WCW) [29], за результатами якої вийшов звіт із використанням нового терміну «ESG» і рекомендаціями для учасників про інтегрування екологічних, соціальних та управлінських факторів у процеси розподілу капіталу, управління портфелем, практику прийняття інвестиційних рішень.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В контексті цілей сталого розвитку ініціатива WCW обрала інтеграцію ESG як інструмент «втілення принципів Глобального договору» через управління екологічними та соціальними впливами таким чином, щоб сприяти сталості глобального суспільства [25]. Крім того, як свідчать дослідження, на які спирається ініціатива, інвестиційне обґрунтування через включення критеріїв ESG у фінансовий аналіз (корпоративних фінансових показників, CFP) мало допомогти краще зрозуміти рушійні фактори цінності та сприяти ефективному управлінню при створенні доданої вартості для власни-

ків. Як наслідок, сутність ефективного ESG-управління розкривається через інтегрування ESG критеріїв в CFP-аналіз при прийнятті інвестиційних рішень, отже у забезпеченні сталого розвитку суб'єктів господарювання. Компанії з кращими показниками ESG мають вищий потенціал збільшення обсягів інвестування шляхом кращого управління ризиками, пов'язаними з екологічними, соціальними проблемами та проблемами управління. У такому разі управління ризиками фокусується на передбаченні регуляторних змін та споживчих тенденцій, збереження конкурентних позицій та отримання доступу до нових ринків, зниження витрат і зменшення впливу на репутацію та бренди. В результаті цього відбувається перехід від зосередження на одній проблемі до урахування широкого кола ESG питань у діяльності компанії.

Метою статті є визначення інституційних засад впровадження екологічних, соціальних та управлінських практик в економічну діяльність суб'єктів господарювання. В умовах євроінтеграційних прагнень України та посилення процесів глобалізації національні компанії мають усвідомлювати ризики, пов'язані із регуляторними змінами, ураховувати інституційні засади ESG-управління, акумулювати звітні дані та приймати соціально відповідальні та екологічно безпечні рішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виходячи із звіту WCW [25] та вивчаючи результати досліджень вчених, що критично розглядали відповідну ініціативу (зокрема, E. Pollman, 2022 [20]), можна зробити висновок, що стратегічний вибір ESG термінології обґрунтовується трьома аргументами.

1. Використання ESG, на відміну від інших існуючих термінів (сталість, корпоративне громадянство, тощо), було свідомим уникненням непорозуміння, які виникають через різні тлумачення, із зосередженням на сукупності екологічних, соціальних та управлінських проблем. Відповідно, мова йде про добірку питань із широким спектром впливу на вартість компаній та обсяг інвестицій, розподіленими за трьома групами: екологічні, соціальні питання та питання корпоративного управління, яка може бути розширена і відрізнятися залежно від різних географічних регіонів і економічних секторів.

2. Рамку концепції, що ґрунтується на принципах сталого розвитку і, відповідно, передусім охоплює екологічні та соціальні питання, розширено завдяки включенню управлінських факторів в наслідок того, що

«надійне корпоративне управління та система управління ризиками є вирішальною передумовою для успішного впровадження політики та заходів для розв'язання екологічних і соціальних проблем» [25]. Використання терміну ESG, що охоплює одразу екологічні, соціальні та управлінські фактори, підкреслює тісну взаємопов'язаність та суттєву взаємообумовленість усіх трьох сфер.

Інтеграція питань ESG у функції управління включає поступовий перехід від часткової інтеграції ESG у різні класи активів і до повної інтеграції ESG у процеси управління. Як наслідок, у концепції ESG мова йде про еволюційний процес трансформації інвестиційних практик у напрямі більш цілісного аналізу, що на думку дослідників, контрастує із змістом соціально відповідальних інвестицій (SRI), який базується на етичних і моральних критеріях, використовуючи переважно негативні екрани (Pollman E., 2022 [20]). В умовах запровадження цілісного підходу функції управління включають розгляд і узгодження ESG критеріїв з фінансовими показниками (CFP) з поправкою на ризик.

3. При формулюванні переліку питань ESG та обґрунтуванні необхідності інтеграції ESG критеріїв і процедур оцінювання в інвестиційний аналіз слід застосувати широкий підхід (поєднувати загальноприйняті принципи з етичними настановами), використовувати тривалі часові горизонти (десять років і більше) і враховувати нематеріальні аспекти, що впливають на вартість компанії.

У продовження звіту WCW за результатами дослідження, проведеного Freshfields

Bruckhaus Deringer, робочою групою з управління активами Фінансової ініціативи Програми ООН з навколишнього середовища (UNEP FI) було проаналізовано стан нормативного врегулювання питань інтегрування ESG в інвестиційну політику [1]. Звіт було сфокусовано на оцінці політик інтеграції екологічних, соціальних та управлінських практик у розподіл активів, створення портфеля, вибір акцій або облігацій. У підсумку було наголошено, що незважаючи на те, що традиційний інвестиційний аналіз зосереджується на вартості у сенсі фінансових показників, в наслідок взаємозв'язку між факторами ESG та CFP, інтеграція ESG критеріїв в інвестиційний аналіз для надійнішого прогнозування фінансових результатів є допустимою та, можливо, необхідною. Параметри ESG мають бути враховані на момент прийняття інвестиційних рішень за наявності консенсусу серед бенефіціарів, відповідної інвестиційної стратегії та вибору між низкою ціннісно нейтральних альтернатив.

Логіка урахування параметрів ESG являє собою послідовний процес, що складається із трьох кроків. Перший крок передбачає формування інвестиційної стратегії з урахуванням ризику та прибутку. Другий крок включає збір інформації та ідентифікацію ступеню уваги, яку необхідно приділити виявленій проблемі ESG, пов'язаній з конкретною інвестицією. Ідентифікація передбачає отримання відповідей на низку запитань: «Чи обґрунтовано вважається, що розгляд ESG є предметом чіткого консенсусу серед бенефіціарів?», якщо отримано ствердну відповідь, то критерії ESG

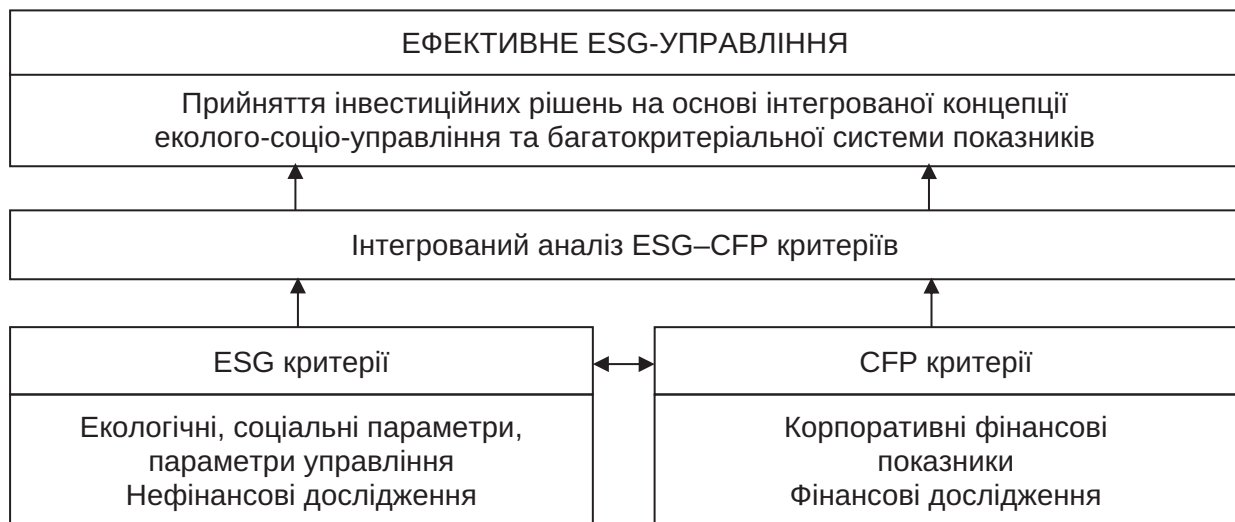

Рис. 1. Сутність ефективного ESG-управління

Джерело: складено автором

беруться до уваги, якщо отримано негативну відповідь, відбувається перехід до наступного запитання «Чи обґрунтовано очікується, що розгляд ESG матиме суттєвий вплив на фінансові результати інвестиції?», якщо «так», то критерії необхідно брати до уваги, якщо «ні», виникає третє запитання «Чи надає розгляд ESG точку диференціації між рівно привабливими альтернативами?», якщо «так», то критерії слід враховувати. Третій крок передбачає оцінювання ESG критеріїв. Вагомість критеріїв є сферою відповідальності суб'єкта прийняття рішення з урахуванням юридичних зобов'язань [1].

У 2005 році UNEP FI в рамках Глобального договору ООН [28] було розпочато розробку, а у 2006 році з метою урахування інвестиційних наслідків ESG запущено процес дотримання принципів відповідального інвестування (PRI) [3], а саме: 1 – включення питань ESG в інвестиційний аналіз і процеси прийняття рішень; 2 – включення питань ESG у політику та практику власності; 3 – належне розкриття інформації щодо питань ESG від організацій, у які здійснюється інвестування; 4 – сприяння прийняттю та впровадженню принципів в інвестиційній галузі; 5 – підвищення ефективності у реалізації принципів; 6 – звітування про діяльність і прогрес реалізації принципів. Із представлених формулювань слідує, що дотримання та впровадження PRI призначене саме для сприяння розкриттю проблем та інтеграції питань ESG в інвестиційний аналіз, політику власності та інвестиційну галузь загалом. На підтримку реалізації цих завдань було спрямовано подальші зусилля щодо встановлення стандартів для звітності. Глобальна ініціатива звітності (GRI) [2] передбачає формування сталого майбутнього завдяки прозорості та відкритому діалогу про вплив на навколишнє середовище. Відповідно до місії GRI звітування має стати звичайною практикою всіх організацій.

Механізм звітності про сталий розвиток як сукупність рекомендацій (керівництва GRI: G1, 2000 рік; G2, 2002 рік; G3, 2006 рік; G4, 2013 рік) на перших етапах передбачав дотримання принципів відповідальної екологічної поведінки і надалі був розширений через включення соціальних, економічних питань та питань управління. У 2016 році GRI перейшла від надання рекомендацій до встановлення глобальних стандартів звітності про сталий розвиток – стандартів GRI [26], що надалі продовжували оновлюватися із додаванням стандартів щодо оподаткування (2019 рік) та

відходів (2020 рік). Суттєве оновлення універсальних стандартів відбулось у 2021 році та продовжує корегуватись через розробку галузевих стандартів [15]. Процедури перегляду універсальних стандартів ґрунтуються на прогностичному підході, який означає, що організації матимуть найкращі можливості використовувати звітність GRI для відповіді на нові нормативні потреби в розкритті інформації, такі як Директива ЄС щодо корпоративної звітності щодо сталого розвитку (CSRD) [8; 10; 11; 12] та Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS) [17].

У 2008 році в рамках реалізації ініціативи WCW було видано звіт, у якому визначено перешкоди для розповсюдження ESG та запропоновано набір рекомендацій для кожного з ключових учасників ринку [14]. Було зазначено, що прогрес поширення ESG не був рівномірним. Найлегшого запровадження зазнала концепція корпоративного управління, значно просунулося розуміння та інтеграція екологічних питань, але при цьому якість і обсяг висвітлення соціальних питань, питань зацікавлених сторін, стосунків з працівниками, людського капіталу, бізнес-етики відставали. З чого було зроблено висновок, що у найближчій перспективі ESG не матиме руйнівний вплив на бізнес-моделі, проте сприятиме покращенню традиційних інвестицій і збільшуватиме цінність через довгостроковий характер інтеграції ESG. Більшість професіоналів галузі вважають, що питання ESG стають мейнстрімом та інтеграція ESG є важливим джерелом конкурентної диференціації та створення вартості для організацій, які роблять це частиною своєї стратегії.

Для підтримки систем управління сталим розвитком з'явилися різноманітні системи розкриття інформації, зокрема такі, що стосуються звітності, моделей, інструкцій. За даними Європейської консультативної групи з фінансової звітності (EFRAG) [9] найбільш релевантні рамки, стандарти та вказівки, які використовуються для підтримки збору нефінансової інформації, доповнюють одна одну, причому деякі з них є загальними, а інші тематичними або галузевими. Переважно компанії використовують більше трьох рамок, стандартів, настанов.

Сучасні механізми розкриття інформації та формування баз даних визначають форми звітності про оцінену, порівнянну та надійну нефінансову інформацію, яка вимагається національними та міжнародними рекомендаціями. Щоб покращити економічний

ландшафт і визначити пріоритетність фінансування компаній, орієнтованих на сталий розвиток, розробляються і переглядаються нормативні акти з наголосом на сталому фінансуванні. Так, у 2018 році Європейською Комісією було опубліковано план дій щодо фінансування сталого зростання [4]. Однією з цілей, визначених у цьому плані, була переорієнтація потоків капіталу на сталі інвестиції (SI) з метою досягнення сталого та інклюзивного економічного зростання. Важливим заходом, передбаченим планом дій, стало створення єдиної системи класифікації сталої діяльності (SA).

В основу такого бачення було покладено рекомендації [13], згідно з якими передумовою сталого фінансування є реалізація двох завдань: покращення внеску фінансів у стійке та інклюзивне зростання шляхом фінансування довгострокових потреб суспільства; зміцнення фінансової стабільності шляхом включення ESG факторів у процес прийняття інвестиційних рішень. Для реалізації цих завдань і, відповідно, формування передумов було рекомендовано створити таксономію сталого розвитку (ST), уточнити обов'язки інвестора, прийняти довгостроковий горизонт і переваги сталого розвитку, оновити правила розкриття інформації, щоб зробити ризики сталого розвитку повністю прозорими, починаючи зі зміни клімату, сформувати ключові елементи стратегії сталого фінансування (інвестиційні поради, екомаркування та стандарти SRI), розробити та впровадити офіційні європейські стандарти сталого розвитку, починаючи з зелених облігацій, створити сталу інфраструктуру, узгодити управління та лідерство з довгостроковою перспективою.

До запропонованих критеріїв перевірки активів і проектів для включення до таксономії віднесено: пом'якшення наслідків зміни клімату; адаптацію до зміни клімату; здорове природне середовище; управління та збереження водних ресурсів; мінімізацію відходів (повторне використання відходів і циркулярна економіка); запобігання та контроль забруднення; продуктивність сільського господарства та рибальства (стале виробництво та інтенсифікація); доступ до їжі (задоволення харчових потреб); доступ до базової інфраструктури (води, енергії, транспорту, житла та інфраструктури поведінки з відходами); доступ до основних послуг (охорони здоров'я, освіти, ІТ та фінансових послуг).

З урахуванням означених рекомендацій у Плані дій щодо фінансування сталого зрос-

тання [4] було наголошено на тісному зв'язку сталості та довгостроковості, що стало підставою для твердження, що інвестиції в екологічні та соціальні цілі вимагають довгострокової орієнтації, а це потребує зосередження уваги на зменшенні надмірного тиску на короткострокові результати в процесі прийняття рішень, зокрема за рахунок збільшення прозорості. Прозорість є критично важливою умовою оцінки перспектив створення довгострокової вартості компаній та управління ризиками сталого розвитку, крім того прозорість довгострокових ризиків є критерієм визначення ефективності корпоративної звітності. Високий рівень прозорості разом з інноваційними технологіями дає змогу порівнювати показники сталого розвитку компаній і дозволяє приймати обґрунтовані інвестиційні рішення.

Зосередження на фінансових ресурсах було обумовлено тим, що саме фінанси підтримують економіку, забезпечують здійснення економічної діяльності, створення робочих місць, через інвестицій спричиняють зростання, тобто формують необхідні засади функціонування та розвитку соціально-економічних систем. Стале фінансування (SF) означає процес належного врахування екологічних і соціальних факторів при прийнятті інвестиційних рішень, що призводить до збільшення інвестицій у довгострокову та сталу діяльність. Екологічні фактори стосуються пом'якшення наслідків зміни навколишнього середовища, зокрема клімату, адаптації до них та зменшення відповідних ризиків. Соціальні – мають відношення до питань нерівності, інклюзивності, трудових відносин, інвестицій у людський капітал і громади.

Для задоволення через фінанси конкретних потреб європейської та світової економіки передбачається: (1) переорієнтація потоків капіталу на сталі інвестиції з метою досягнення сталого та інклюзивного зростання; (2) управління фінансовими ризиками, пов'язаними зі зміною клімату, виснаженням ресурсів, погіршенням навколишнього середовища та соціальними проблемами; (3) сприяння прозорості та довгостроковості фінансово-господарської діяльності. Вважається, що перетворення економіки на більш екологічну, стійку та циркулярну систему зменшить екологічний слід, усуне існуючу нерівність, підвищить конкурентоспроможність шляхом збільшення ефективності виробничих процесів і зниження витрат на ресурси. Крім того включення екологічних і соціальних цілей у

процес прийняття фінансових (інвестиційних) рішень обмежить фінансовий вплив екологічних і соціальних ризиків, пов'язаних із можливими витратами через надзвичайні ситуації та стихійні лиха, юридичні та репутаційні збитки, зниження прибутковості компаній, залежних від клімату та природних ресурсів, загрози поточним бізнес-моделям і довгостроковому стабільному зростанню. Фінансування інвестиційних проектів сталого розвитку має бути реалізоване через (1) мобілізацію приватного капіталу, (2) залучення державних коштів, (3) гранти в межах Інвестиційного плану для Європи і через Європейський фонд стратегічних інвестицій (EFSI), Європейський інвестиційний консультативний центр (EIAN), а також відповідно до Плану зовнішніх інвестицій (EIP) через Європейський фонд сталого розвитку (EFSD).

Для кращого розуміння змісту категорії сталості було закладено засади створення уніфікованої системи класифікації (таксономії), яка охоплює клімат, навколишнє середовище та соціальні аспекти і буде поступово інтегрована в законодавство для забезпечення більшої юридичної визначеності (стандарти, маркування, екологічний фактор підтримки пруденційних вимог, контрольні показники сталого розвитку) та постійного моніторингу ринку, екологічних та технологічних розробок. Таксономія доповнює реалізацію інших захо-

дів, таких як розкриття інформації та надання фінансових і технічних консультацій.

У 2020 році Європейським Парламентом було затверджено Регламент, що утворює рамки для сприяння сталим інвестиціям [22]. В основі сформованих рамок знаходиться концепція, за якою сталість і перехід до безпечної, кліматично нейтральної, стійкої, ресурсоефективної та замкнутої економіки має вирішальне значення для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності. З метою виявлення екологічно сталих інвестицій до екологічно сталої економічної діяльності віднесено таку, що сприяє досягненню однієї або кількох екологічних цілей, не завдає суттєвої шкоди жодній із них, здійснюється відповідно до мінімальних гарантій, відповідає технічним критеріям перевірки. У Регламенті наголошується на необхідності прозорості та звітності щодо сталої економічної діяльності та сталих інвестицій. По-перше, зазначається, що інформація, яка підлягає розкриттю включає інформацію про екологічні цілі, досягненню яких сприяє інвестиція, та опис того, як і в якій мірі інвестиції спрямовані на економічну діяльність, яка кваліфікується як екологічно стала. По-друге, якщо інвестиція сприяє покращенню екологічних характеристик, застосовується принцип «не заподіяти шкоди», що супроводжується відповідною заявою при розкритті інформації.

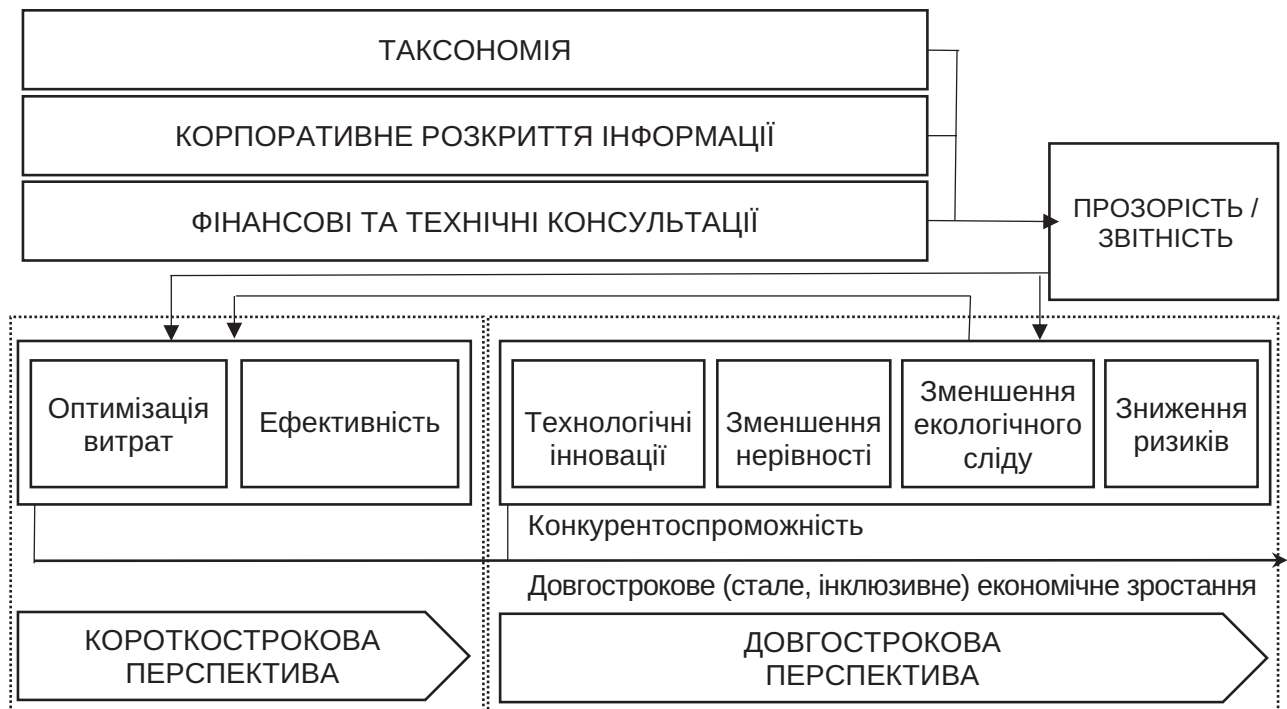

Рис. 2. Інституційні засади довгострокового економічного зростання

Джерело: складено автором

По-третє, компанії мають включати у нефінансовий або консолідований звіт інформацію про те, наскільки економічна діяльність кваліфікується як екологічно стала, зокрема, розкривати таку інформацію: (а) частка обороту сталої економічної діяльності, (б) частки капітальних і операційних витрат, пов'язаних з активами або процесами сталої економічної діяльності.

Екологічними цілями, досягненню яких сприяє стала економічна діяльність та відповідні сталі інвестиції є: (1) пом'якшення наслідків зміни клімату; (2) адаптація до зміни клімату; (3) стале використання та захист водних і морських ресурсів; (4) перехід до циркулярної економіки; (5) запобігання та контроль забруднення; (6) захист і відновлення біорізноманіття та екосистем. Перевірка економічної діяльності на відповідність досягненню екологічних цілей передбачає оцінку за встановленими технічними критеріями. Технічні критерії перевірки мають визначити найбільш релевантні потенційні внески в дану екологічну ціль, дотримуючись принципу технологічної нейтральності, враховуючи короткостроковий і довгостроковий вплив економічної діяльності, визначити мінімальні вимоги, яких необхідно виконати, щоб уникнути значної шкоди відповідним екологічним цілям, бути кількісним і містити порогові значення, або якісним, спиратися на схеми маркування та сертифікації, методології оцінки впливу на навколишнє середовище та системи статистичної класифікації, використовувати індикатори сталості, ґрунтуватися на переконливих наукових доказах і принципі застереження, брати до уваги життєвий цикл, розглядаючи вплив на навколишнє середовище економічної діяльності, продуктів і послуг (виробництво, використання і закінчення терміну служби), враховувати характер, масштаб діяльності, потенційний ринковий вплив, ризики виходу з ладу певних активів та створення непослідовних стимулів для сталої інвестування.

Для підвищення рівня інформаційного забезпечення процесу прийняття фінансових (інвестиційних) рішень та створення засад прозорості економічної діяльності компаній у 2022 році Директивою корпоративної звітності про сталий розвиток (CSRD) [10] сферу відповідної обов'язкової звітності було розширено за рахунок охоплення як великих компаній, так і інших компаній, які є суб'єктами суспільного інтересу (крім мікропідприємств). Ширший набір суб'єктів господарювання

(великих, середніх і малих) дозволяє збільшити кількість компаній, що мають звітувати про сталість, загалом до 50 тис. (R. Kamiński, 2023 [19]). Формування такої масштабної бази даних дозволить підвищити рівень прозорості та доступності інформації щодо сталого розвитку. Згідно із Директивою компанії мають включати до звіту про управління не тільки інформацію, необхідну для розуміння як економічна діяльність впливає на сталий розвиток, а й інформацію, необхідну для розуміння того, як питання сталого розвитку впливають на розвиток, результативність і стан компанії [10].

Передбачається, що витрати компаній на звітність будуть зменшені в середньотривалій перспективі шляхом узгодження інформації, яка надається (R. Kamiński, 2023 [19]). Перші компанії повинні будуть застосувати нові правила у 2024 фінансовому році для звітів, опублікованих у 2025 році. Нова директива вимагає обов'язкового аудиту інформації про сталий розвиток, що дозволить державам-членам відкрити ринок послуг із забезпечення сталості для незалежних постачальників послуг. Передбачається, що у звітах розкриватиметься інформація щодо ланцюга створення вартості, включаючи продукти та послуги, ділові відносини та постачання. У разі недовідності необхідних даних надаватимуться пояснення про зусилля, докладені для отримання необхідної інформації, причини, чому не вдалося її отримати, та планів щодо отримання даних у майбутньому. При цьому звіти мають включати інформацію, пов'язану з коротко-, середньо- та довгостроковими часовими горизонтами [10].

По-перше, короткий опис бізнес-моделі та стратегії в контексті: стійкості бізнес-моделі та стратегії щодо екологічних і соціальних ризиків; можливості, пов'язані з питаннями сталого розвитку; плани, включно з впровадженням дій та відповідними фінансовими та інвестиційними планами, щоб забезпечити сумісність бізнес-моделі та стратегії з переходом до сталої економіки і ризики діяльності, пов'язані з вугіллям, нафтою та газом; методи урахування у бізнес-моделі і стратегії інтересів зацікавлених сторін; процес реалізації стратегії щодо питань сталого розвитку.

По-друге, опис цільових показників сталого розвитку, встановлених компанією, включаючи, де це доцільно, абсолютні цілі скорочення викидів парникових газів, опис прогресу,

досягнутого компанією щодо досягнення цих цілей, і заява про те, чи базуються цілі підприємства, пов'язані з факторами навколишнього середовища, на переконливих наукових доказах.

По-третє, опис системи управління: ролі адміністративних, управлінських і наглядових органів щодо питань сталого розвитку, наявних знань і навичок щодо виконання цієї ролі або доступу до них; політики щодо питань сталого розвитку; інформацію про наявність схем стимулювання, пов'язаних із питаннями сталого розвитку, які пропонуються членам адміністративних, управлінських та наглядових органів.

По-четверте, опис фактичних або потенційних несприятливих впливів на економічну діяльність та ланцюг створення вартості; дії, вжиті компанією для запобігання, пом'якшення, усунення або припинення фактичних або потенційних негативних впливів, з результатами таких дій; опис основних ризи-

ків, пов'язаних із питаннями сталого розвитку, та системи управління ними.

Висновки. З вищевикладених нормативних документів слідує, що для забезпечення прозорості та формування системи інформаційного забезпечення прийняття рішень щодо сталого розвитку і сталого інвестування, компанії поряд із звітуванням за фінансовими показниками мають акумулювати дані для розуміння впливу економічної діяльності на екологічні та соціальні питання, питання прав людини, боротьби з корупцією та хабарництва. Іншими словами, компанії звітуватимуть як про те, як на них впливають, так і про те, як вони впливають з огляду на різні фактори ESG. Дотримання відповідних вимог вимагатиме від компаній формування систем моніторингу і обліку показників сталого розвитку, створення політик представлення відповідної інформації, утримання фахівців або залучення сторонніх організацій, спроможних проводити такого роду дослідження.

REFERENCES:

1. A Legal Framework for the Integration of Environmental, Social and Governance Issues Into Institutional Investment. UNEP Finance Initiative. Freshfields Bruckhaus Deringer, October, 2005, 154 p.
2. GRI: Global Reporting Initiative. URL: <https://www.globalreporting.org/about-gri/>
3. PRI: Principles for Responsible Investment. URL: <https://www.unpri.org/>
4. Action Plan: Financing Sustainable Growth. Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Central Bank, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Brussels, 8.3.2018 COM (2018) 97, 2018, 20 p.
5. An analysis of the sustainability reports of 1000 companies pursuant to the EU Non-Financial Reporting Directive. Alliance for Corporate Transparency, Research Report, 2019. 108 p.
6. An EU action plan for the Circular Economy. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions closing the loop. Brussels, 2.12.2015, COM (2015) 614, 21 p.
7. Commission Decision (EU) 2017/2285 of 6 December 2017, 1221/2009 of the European Parliament and of the Council on the voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS), 2017.
8. Corporate sustainability reporting. European Commission. URL: https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en
9. Current non-financial reporting formats and practices. European Financial Reporting Advisory Group. Ap. 4.6: Stream A6 Assessment Report, February 2021. 78 p.
10. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 amending Regulation (EU) 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting, 2022.
11. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings, 2013.
12. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups, 2014.
13. Financing sustainable a European economy. Final Report 2018 by the High-Level Expert Group on Sustainable Finance Secretariat provided by the European Commission, 31 January 2018. 100 p.

14. Future Proof? Embedding environmental, social and governance issues in investment markets. Outcomes of the Who Cares Wins Initiative 2004–2008. 2008, 44 p.
15. GRI Sector Program – List of prioritized sectors. Revision 3. Approved by the GSSB on 19 October 2021. <https://www.globalreporting.org/media/mqznr5mz/gri-sector-program-list-of-prioritized-sectors.pdf>
16. Insights into integrated reporting 4.0: The story so far. Association of Chartered Certified Accountants, 2020. 33 p.
17. International Financial Reporting Standards, IFRS. URL: <https://www.ifrs.org/>
18. Junne Gerd C.A. International Organizations in a Period of Globalization: New (Problems) of Legitimacy. The Legitimacy of International Organizations, 19. United Nations University Press, 2001, pp. 58–59.
20. Kamiński R. The Directive (EU) 2022/2464 on corporate sustainability reporting. Trečioji tarptautinė mokslinė konferencija «Studijos kintančioje verslo aplinkoje», 2023, 20.04.2023, Online, Litwa. 8–12 pp.
21. Pollman E. The origins and consequences of the ESG Moniker. University of Pennsylvania Carey law school, Institute for law and economics. Research Paper 22–23, 2022, 41 p.
22. Press Conference, United Nations, Press Conference on Investor Summit on Climate Risk. Nov. 21, 2003. URL: <https://press.un.org/en/2003/investorpc.doc.htm>
23. Regulation (EU) 2020/852 of the European Parliament and of the Council of 18 June 2020 on the establishment of a framework to facilitate sustainable investment, and amending Regulation (EU) 2019/2088, 2020. URL: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>
24. Report of the World Commission on Environment and Development. Our common future, 4 August 1987, 318 p.
25. Serafeim G. ESG: Hyperboles and Reality, Harvard Business School. Research Paper Series. Working Paper 22–031, 2021, 22 p.
26. The global compact, who cares wins: connecting financial markets to a changing world. Swiss Federal Department of Foreign Affairs, United Nations, 2004, 59 p.
27. The global standards for sustainability impacts. GRI: Global Reporting Initiative. URL: <https://www.globalreporting.org/standards/>
28. Thérien J.-P. & Pouliot V. The Global Compact: Shifting the Politics of International Development? Global Governance, 12(1), 2006, pp. 55–75.
29. UN Global Compact. URL: <https://unglobalcompact.org/>
30. Who Cares Wins. IFC Advisory Services in Environmental and Social Sustainability, International Finance Corporation, World Bank Group, 2004, 4 p.